

JANA HESOVÁ: NÁRODNÍ PAMÁTNÍK NA VÍTKOVĚ V KULTURNÍM KONTEXTU PROBLEMATIKA UMĚLECKÉHO ZTVÁRNĚNÍ A INTERPRETACE HODNOT A IDEJÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Mohutný Národní památník tvořící jednu z dominant hlavního města národního státu těžko může unikat pozornosti. Laického zájemce, který se chce dozvědět něco o Národním památníku na pražském Vítkově, tak nutně překvapí, jak málo je k němu literatury. A nenechá-li se odradit nedostatkem kvantitativním, narazí záhy na nedostatky kvalitativní. Není to dáno tím, že by snad nebylo o čem psát, o čem bádát. Jen to odráží kormutlivé osudy památníku a jeho idejí v moderních českých dějinách.

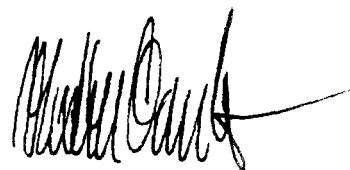
Pro kulturologa téma mimořádně přitažlivé a zároveň téma mimořádně obtížné. Není divu, že podstatnějšího a inspirativnějšího uvedení do kulturně historických souvislostí blízkých kulturologickému pohledu se památníku dostalo spíše v miniaturách. Mám na mysli semi(o)fejeton literárního vědce, prozaika a překladatele Vladimíra Macury *Stavba na Žižkově vrchu* z jeho souboru *Masarykovy boty* a kapitolu *Dveřník chrámu osvobození* v knize historiků Zdeňka Hojdy a Jiřího Pokorného *Pomníky a zapomínky*. Kolegyně Hessová přitažlivosti neodolala s plným vědomím jeho obtížnosti. Její ambice byla od počátku komplexní, s příkladnou badatelskou kázní se ale nejdříve podjala nelehkého úkolu utřídit a systemizovat dosavadní torzální poznání předmětu. Ocenění zasluhuje, jak důsledně si při tom počínala. Její bibliografii lze považovat za úplnou, alespoň jsem v ní nenalezl skulinu. Její pozornosti tak neunikla ani zapomenutá diplomová práce Zdeňka Hanzla, nedávno zemřelého etnografa a historika umění, či nepublikovaná rukopisná studie dnešního rektora naší alma mater Mojmíra Horyny, ani relevantní články v časopisech nikterak frekventovaných. Stačila zaregistrovat ještě i vynikající novou studii Jana Sedláka k urbanismu Žižkova v knize *Praha 3. Urbanismus. Architektura*, která vyšla v samém závěru dokončování práce.

Solidním výsledkem, který bych neváhal přijmout jako diplomovou práci, by byla i ryze lineární kulturně historická studie, sledující, jak se postupně setkaly myšlenka pomníku Jana Žižky z Trocnova na místě jedné z mála vítězných bitev české historie s památníkem obětí boje za samostatný československý stát a jejich spojení postupně transformovalo v panteon socialistické revoluce, aby se nakonec zcela vy-

prázdnilo. Diplomantka se ale k prospěchu konečné práce nespokojila s takovou redukcí, a vývojovou linii obaluje širším kulturně historickým kontextem dění na Vítkově, komentuje je s využitím dobových reakcí a tam, kde je to třeba, se zastavuje u klíčových témat i jejich teoretickým uchopením, jak je tomu například u problematiky pomníku, historická a kulturně historická fakta permanentně interpretuje přímo i kladením akcentů a volbou ilustrativních textů či historických detailů. Nebojí se hodnotit, nikde ale její hodnocení nepostrádá podklad ve shromážděných faktech.

Logika chronologie si nakonec vynutila i určitý rytmus výkladu, autorka se tak uchýlila k jakémusi principu hypertextu a část shromážděného materiálu nakonec z textu vyňala a zařadila za něj jako appendix. Ocitl se tu tak přehled života a díla Jana Zázvorky, výklad vítkovské bitvy, pokračování vojenské historie Vítkova, kapitola, vysvětlující prostřednictvím osobnosti Karla Hartiga společenské klima Žižkova v poslední třetině 19. století i urbanistické dějiny Žižkova. Stalo se tak nesporně ve prospěch textu. Za velmi korektní pokládám také to, že sem autorka umístila krátké shrnutí výzkumné sondy, zkoumající asociace a hodnotící soudy mladé generace spojené s Národním památníkem a představy a přání o jeho budoucnosti, jejíž výsledky jsou velmi zajímavé a inspirativní, ale jejíž rozsah neumožnil objektivnější zobecnění.

Předloženou práci tak lze hodnotit ve dvojitým smyslu: jako hotový tvar a jako východisko dalšího výzkumu. V obou smyslech je text přesvědčivý. Diplomovou práci Jany Hessové *Národní památník na Vítkově v kulturním kontextu; problematika uměleckého ztvárnění a interpretace hodnot a idejí* **plně doporučuji k obhajobě.**

V Dobřichovicích 2. února 2009

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.